

MADLIEN

(*Grajja tassew*)

Kien jismu Wenzu u jsejhulu: Madlien, mhux għax Madlien kien laqmu, iżda biss isem ommu: xwejha ta' xi tne-nin sena, li b'inkejja ta' dak il-għadd sabiħ ta' żmien, kienet iggibhom sewwa: fuq rufiha, wieqfa, hafifa: għajnejha żoroq u jleqqu b'ħaddejha u gbinha bla tikmix.

L-omm u l-iben kienu jgħammru flimkien, fi sqaq, iż xatt tal-Kalkara li jħares lejn l-isptar ta' Bigi, u lejn il-Belt; ma' xellug l-ixprun ta' Kastilja, il-Birgu, jagħti għal Kastell Sant Anġlu. Fil-kalanka ta' quddiemhom, dgħajjes, frejgati, lugrijiet bil-qtajja' u xi skuna wkoll. Mad-dwejra ta' Madlien kien hemm ukoll naqra ta' gnejna u għalqa, imdawrin b'ħajt tas-sejjeħ, u 'l hawn u 'l hinn sigar tat-tin, bajtar tax-xewk, u fil-ħamrija tan-nofs, kienu jżirgħu skond iż-żmien: ful jew patata.

Fil-ġnejna kienu jhawlu: insalata, burdlicqa għal kanari, merdqux, naghniegħi u dawk l-imnut oħra meħtieġa sew għat-tisjir kemm bħala għalf għall-agħsafir.

Fis-Sajf in-nies tal-Birgu u ta' Bormla, waqt il-passiġġata sal-Kalkara, kienu jidhlu s-Sqaq ta' Madlien u b'sold jew b'anqas jindafru dafra bil-bajtar ta' Qindja, jew bil-bajtar ta' San Ġwann. Għal xi t-tlieta ta' wara nofs in-nhar, lehen Wenzu Madlien kien jidwi mat-toroq tal-Birgu u jgħid: "Insalata u burdlicqa għall-kanari; tursin u naghniegħi!" In-nisa jixirfu mill-bibien, jew mit-twieqi, iġġajtu u dan minn go qoffa tal-qasab, imdendla wara dahru, kien inewlihom dak li jixtiequ, iżda aktarx xi ponn insalata li tissejjaħ *Eruka*, b'xi tliet haġġiet jew iżjed, u min għandu l-agħsafir kien jieħu xi sitta burdlicqa.

Talibni, jewilla, li dal-bejġieġi kien bħal dawk ir-raħħala li ahna m'dorrijin niltaqgħu magħhom, haġġin mxammrin, u m'kasbrin? Le! Kien iżomm ruħu nadi, bil-leħja mqaxxa, biż-żarbun, u bi qmis bajda daqs il-lift. Għal min hu bħalu, kellu tassew edukazzjoni barranija, ċerimonji u riverenzi kemm trid. Lix-xerrejja, jekk huma nisa, dejjem iwegħibhom b'*Sanjora*, jekk irġiel: *Sinjore*.

Izda biex tara 'l Madlien il-aqwa tiegħu, trid tiltaqa' miegħu nhar ta' Hadd, ġej mill-Kalkara, biex jisma' l-Quddiesa Kantata, jew għal xi pircissjoni, wara nofs in-nhar. Tistħajlu xi markiz jew xi konti. Kappell *bowler* iswed frasu, u surtun tal-pannu miftuħ minn quddiem biex iħalli s-sidrija bajda tidher b'polka jew katina tad-deheb b'xi tliet munili jew donni iċenċlu; qmis ta' l-Olanda bil-piegi quddemin, maqfula bil-buttuni tal-madriperla; qalziet tad-drill, u żarbun abjad. F'idu l-leminija umbrella flok bastun, u fix-xellugija, jew taħt abtu, aktarx f'sorra jew maktur. kunfratija, muzzetta kaħla u kuruna tal-madriperla mgeswrin fih. Harsu lejha, x'ġej indandan, b'dik il-mixja meqjusa u jizzegieg, tistħajlu s-Sur Duttur. Kellu azzjonih tajba u kulhadd kien iħobbu. Malli jilmkūh ġej, min tassew u min biċ-ċajt iġġidlu. "O Sinjor Lorenzo come state?" "Bene, bene, grazie," kien iwieġeb, u u jibqa' niezzeż it-taraġ taz-Zuntier li mill-misraħ jagħti għall-Oratorju u minn hemm għall-bieb tal-ġenb ta' San Lawrenz, jibqa' diehel l-Oratorju tal-Kunċizzjoni jew jaqbad siggu u jisma' l-Quddiesa Kantata.

"Madlien, u s-Surgentina?..."

"Eh, ma' dik non si ċajta, dik tiegħi ma johlodhieli hadd, għax meta l-Monsinjur Dun Franswa kien Ruma għiebli minn għand il-Papa, li fil-Pirċissjonijiet nibqa' dejjem inżommha."

U fil-hin kien johlroġ, mill-but ta' wara tas-surtun, biċċa karta mkagħbra u mċarrta sforz kemm infetħet u ntwiet, mik-tuba bil-franċiż, u fil-waqt li juriha: "Araw in-Nokument u l-Imboll tal-Papa. Min jista' għaliya?" U tassew li hadd, qatt ma haddielu, għaliex fil-Fratellanza tal-Kunċizzjoni, barra dak li jerfa' l-Istandard, ma kienx ikun hemm fratelli għajr Madlien waħdu.

Trid tara lil Madlien fil-pirċissjonijiet u tistagħgeb b'indafu; kapoċċ iżjed wieqaf minn tan-*Nurses*, muzzetta kaħla bla tikmix jew tbajja'; kunfratija miżgħuda bil-piegi; kurdun abjad, b'kuruna tal-madriperla, b'gummiena tad-deheb u domna fit-tarf. Fl-aħliarnett, żarbun abjad mogħti l-pajpli. Iżda: is-Surgentina, is-Surgentina?!! Is-Surgentina f'idu, dejjem f'idu, b'inkejja li Fratelli ma hemmx x'iqassam.

Wenzu Madlien ma kienx iblah, iżda biss analfabeta, bħal kotra kbira ta' żmienu. Kien bniedem dħuli, twajjed u nadif tazza, bħalma wrejtkom. Iżda, nies hawlin mill-karità nisranija waħhlulu f'rasu l-privileġġ tas-Surgentina, mogħti lilu mill-Papa, u mbagħad dik ta' Kavalier. Tistagħgbux, jekk bala' dawn il-firejje? Nies ta' qagħda għolja fis-soċjetà, serji, li jafu dmirhom, struwiti, imsejknin kienu wkoll mqarrqin u waqgħu fix-xibka bħal Madlien. Sefsef il-lum u sefsef għada, fl-aħliar dad-daqsxejn ta' moħħ jimrad u jithassar, bħal plakka tal-fotografija meta fuq ix-xbieha tajba li tkun hadet għal darba tnejn, tlieta, tagħtiha xbihat godda. Din tiswied u tit-hassar. Il-bniedem għalhekk jimrad b'dik li tissejjah *megalomania* u jibqa' issugġestjonat sa ma tiġi għalih Ċensa l-mewt, u minn dak kollu li għadda ma' tul haġtu tibqa' biss xi tifikira bħal dik ta' Wenzu Madlien, bejjiġġi l-insalata, Kavalier, u Fratell tal-Kunċizzjoni bil-jedd li jżomm ma' tul haġtu is-Surgentina tal-fidda!!!